

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Түбән Көөк авыл жирлеге Советы Карары**

22 апрель 2019 ел

№ 88

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге жирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге жирле үзидарә органының Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларга һәм законнарга үзгәрешләр кертү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, «Түбән Көөк авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге Советы карар чыгарды :

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге жирле үзидарә органының законга һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көөк авыл жирлеге жирле үзидарә органы:

үз нормалар ижат итү эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләү;

җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай

күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны мәгълүмат стендларында, Өтнә муниципаль районының Интернет челтәрендә <http://atnya.tatarstan.ru> веб –адресы буенча һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында : pravo.tatarstan.ru веб –адресы буенча урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җавапчылыгымда калдырам.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән ун көн узгач үз көченә керә.

Өтнә муниципаль районы
Түбән Көөкавылбашлыгы

Ф.Т. Мухаметгалиев

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көек авыл
жирлеге
жирле үзидарә органнары законнары һәм муниципаль норматив
хокукый
актлары үзгәрешләренә мониторинг үткәрү турында
нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Түбән Көек авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә мониторинг үткәрү (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлаштырылган эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә муниципаль берәмлек Советының юридик бүлеге һәм башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Мониторинг үткәрү өчен жирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг хмаксатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, кимчелекләрне, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар ижат итү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр

эшләү.

6. Мониторинг түбәндәге үзгәрешләргә жыю, гомумиләштәү, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актларында;

Россия Федерациясә указлары, Россия Федерациясә Хөкүмәтә карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка норматив хокукый актларда;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларында;

Татарстан Республикасы Этнә муниципаль районы Түбән Көек авыл жирлегә уставында.

7. Мониторинг үткәргә нигез булып тора:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

аерым бер хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү кирәклегә яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары хәбәре;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләргә, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләргә вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән түбәндәгеләргә үз эченә алган мөрәжәгатьләре:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль актларга коррупциягә каршы эзләнгән экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләргә, семинарларның, гавами тыңлауларның, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртібе

8. Жирле үзидарә органнары әлегә Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә үз компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатында, эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультациялар үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясә субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг түбәндәгеләргә анализ аша башкарыла:

әлегә нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгвәләу эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актлары.

10.Жирле үзидарә органнарының норматив базасына мониторинг үткөрү, , анализлауны гамәлгә ашыру шулай ук мониторинг нәтижәләре буенча башкарылган

нормалар ижат итү эше йомгакларын ныгыту максатында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә алып барылучы муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11.Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен, мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйлә күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда), алар түбәндәгеләрне тәмин итә:

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларына контрольга куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

Россия Федерациясе белешмә-хокукый системаларының хокукый жайга салу өлкәләре буенча яңалыклардан мәгълүмат керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатында, башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланылырга мөмкин.

12.Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртүне яки үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгаруны) тәмин итү өчен, әлеге нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә, мониторингны гамәлгә ашырганда, түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгеләнгән, зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда, жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу; ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык; хокук нормаларында коллизия; юридик-техник характердагы хаталар булу; кулланганда, муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу; муниципаль хокукый актны кулланганда, хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу; норматив

хокукый актларны куллануның берторле практикасы булмау; муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында закон көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторинга нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәрешләр кертүгә китерү очрагы ачыкланганда, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, («Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор җавабы актларыннан тыш), мониторинг алар кәргән көннән 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать иткән затка хәбәр итә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

Ш. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль акт кабул итү, әлегә нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисап аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча хисап тотта.

16.1 Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эенә ала:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү вакыты турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметына кыскача характеристика, мониторинг үткәрүгә нигезләр.

16.2 Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, гамәлдән чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижеләренә нигезләнгән башка нәтижеләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижеләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертү өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, аңа кертелмәгән муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижеләре буенча хокукий норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр хәзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукий ижат итү эшчәнлегә өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендәге федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) жаваплы.

20. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижеләр өчен, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дөүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.